

Stratejik Uyumla?ma Olgunluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stratejik Uyumla?ma Olgunluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31181>

Özet

Stratejik Uyumlaşma Olgunluk Ölçeği, kurumsal düzeyde Bilgi Teknolojileri (BT) stratejileri ile iç stratejileri arasındaki uyumun ve olgunluğun değerlendirilmesi amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, işletmelerin BT yönetimini stratejik hedeflerle ne ölçüde bütünleştirdiğini, bu entegrasyonun hangi aşamada olduğunu ve hangi alanlarda iyileştirme yapđlmasđ gerektiğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 6 alt faktör ve 39 maddeden olmaktadır. Yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe başlamında yüksek düzeyde **güvenilirlik** ve geçerliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin psikometrik değerlendirmesinde hem **Klasik Test Kuramı** (KTT) hem de Modern Test Kuramı (MTT) yaklaşımları bir arada kullanılarak sağlam bir metodolojik temel oluşturulmuştur. Bu çalışma, özellikle kurumsal yönetim, BT yönetimi ve stratejik planlama alanlarında çalışan araştışmacılar ve uygulayıcılar için önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Uyumlaşma, BT Yönetimi, Olgunluk Ölçeği, **Teyit Edici Faktör Analizi**, Cronbach Alpha, Kurumsal Yönetim, Psikometri

Yazarlar

Osman Veysel ERDAş, Ercan CAN

Amaç

Stratejik Uyumlaşma Olgunluk Ölçeği'nin temel amacı, organizasyonların Bilgi Teknolojileri stratejilerini genel iç stratejileriyle ne kadar başarlı bir şekilde bütünleştirdiğini ve bu uyum sürecinde hangi olgunluk seviyesinde bulunduğunu ölçmektir. Ölçek, bu uyumlaşmanın kritik boyutlarını (şletim, Yönetim, Ortaklık vb.) ayrı ayrı değerlendirerek kurumlara detaylı bir geri bildirim sağlamayı hedefler.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Türk işletme ve kurum kültürüne uygun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunarak, yerel araştışmalarda stratejik BT yönetiminin etkinliğini akademik olarak inceleme imkanı yaratmaktadır. Bu sayede, kurumların dijital dönüşüm ve **stratejik uyumlaşma** çabalarının bilimsel metotlarla değerlendirilmesi mümkün hale gelmektedir.

Yapı

Ölçek, kurumsal **uyumlaşma** sürecini çok boyutlu olarak ele alan altı temel faktörden (boyuttan) olmaktadır. Bu faktörler, BT ve işletme birimleri arasındaki ilişkinin derinliğini, etkinliğini ve

kuruma sa?lad??? de?eri yans?tmaktad?r. Toplam 39 maddeden olu?an bu yap?, stratejik yönetim literatüründeki temel uyumla?ma bile?enlerini kapsamaktad?r.

Ölçe?in ölçtü?ü ana yap?, bir organizasyonun BT stratejileri ile i? stratejileri aras?ndaki entegrasyonun kalitesi ve bu entegrasyonun zaman içindeki geli?imini ifade eden olgunluk düzeyidir. Yüksek olgunluk düzeyine sahip kurulu?lar, BT'yi sadece destekleyici bir birim olarak de?il, stratejik bir ortak olarak konumland?rmaktad?r. Bu çok faktörlü yap?, uyumla?man?n sadece teknik bir süreç de?il, ayn? zamanda kültürel, yönetsel ve ileti?imsel bir süreç oldu?unu vurgular.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, güçlü bir psikometrik temele dayand?r?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amacıyla hem **Klasik Test Kuram?** (KTT) hem de Modern Test Kuram? (MTT) yakla??mlar?n?n bile?enleri kullan?lm??t?r. ?encan (2005) taraf?ndan belirtilen yöntemler referans al?nm??t?r.

Geçerlik analizlerinde kullan?lan temel yöntemler ?unlard?r:

Klasik Test Kuram? Yöntemleri: Spreman rho ve Kruskal gamma de?erleri incelenmi?tir.

Modern Test Kuram? Yöntemleri: Polikorik korelasyon, poliserial korelasyon ve **Teyit Edici Faktör Analizi** (TFA) kullan?lm??t?r. TFA, ölçe?in teorik olarak varsay?lan 6 faktörlü yap?s?n?n veri taraf?ndan ne ölçüde do?ruland???n? göstermi?tir.

Ek Güvenilirlik/Geçerlik Testleri: Yar?ya bölme yöntemi ve **alfa katsay?s?** da geçerlilik kan?tlar?na destek sa?lamak amacıyla kullan?lm??t?r. Bu kapsaml? analizler, ölçe?in Türkçe ba?lam?nda yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Güvenilirlik analizi için yaygın olarak kullan?lan **Cronbach-Alpha** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Elde edilen sonuçlar, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?unu göstermektedir:

Ölçe?in geneli için hesaplanan **Cronbach-Alpha** de?eri **0.970** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için mükemmel bir güvenilirlik düzeyini i?aret etmektedir.

Ölçekte yer alan her bir maddenin tek tek Cronbach-Alpha de?erleri de incelenmi? ve tüm de?erlerin 0.90'dan büyük oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in tüm bile?enlerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ü sonucunu desteklemektedir ve ölçe?in son derece **güvenilir** oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek, toplamda 6 faktörlü bir yapıya sahiptir ve 39 maddeden oluşmaktadır. Yapısal geçerliliği doğrulamak amacıyla **Teyit Edici Faktör Analizi** (TFA) kullanılmıştır. TFA sonuçları, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Faktörler ve içerdikleri madde sayıları (m) ile birlikte ölçtükleri temel konular aşağıda listelenmiştir:

İletişim (6 m): BT ve işletme birimleri iletişimi temsilcileri ne kadar etkili kullanmaktadır (İletişim kanalları etkinliğini ölçer.)

Yetkinlik/Değer (7 m): BT'nin kuruma yaptığı katkıların ölçümü amacıyla ne tür süreç ve metrikler kullanmaktadır (BT'nin işletme sonuçlarına olan katkılarının değerlendirilmesini ölçer.)

Yönetişim (7 m): İşletme Birimleri BT Stratejik Planlama Çalışmalarına Katılıyor mu? (Karar alma süreçlerinde işletme birimlerinin katılımı ve yönetim mekanizmaları ölçer.)

Ortaklık (6 m): BT'nin stratejik planlamadaki rolü nedir? (BT'nin işletme ortağı olarak konumlandırılması ölçer.)

Kapsam (6 m): Temel BT sistemlerinin kapsamı nedir? (BT altyapısının stratejik ihtiyaçları karşılama derecesini ölçer.)

Yetkinlikler (7 m): Kurumunuzun değişikliklere karşı tutumu nedir? (Kurumsal adaptasyon ve yetenek seviyesini ölçer.)

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptation Scale)

Format: Çok Boyutlu Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dili muhtemelen İngilizcedir.

Popülasyon Grubu: Kurumsal Yöneticiler ve Profesyoneller

Yaş Grubu: Yetkinler (Genellikle 25-65 yaş arası kurumsal çalışanlar)

Popülasyon Detayları: İşletme ve Bilgi Teknolojileri (BT) alanlarında görev yapan, stratejik planlama ve yönetim süreçlerine hakim profesyoneller.

Test Metodolojisi: Psikometrik doğrulama ve **stratejik uyum** olgunluğunu 5'li Likert tipi

derecelendirme ile ölçme. Ölçek, 5'li Derecelendirme kullanır (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Anahtar Kelimeler

BT Stratejisi, Kurumsal Mimari, Olgunluk Modeli, Psikometri, **Güvenilirlik**, Yönetim, Stratejik Planlama, **Klasik Test Kuramı**

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: overdag@ualr.edu (Sorumlu Yazar)

Yazın Adresi: Yazın Adresi, Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nde yayınlanan makalede bulunabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik kullanım için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. Yayınlanan makale, açık erişimli bir dergide yer almaktadır (Dergipark). Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar/telif hakkı sahibinden resmi izin alınması gerekmektedir. Ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: stratejik-uyumlasma-olguluk-olcegi-toad.pdf

Referanslar

ERDA, O, CAN, E. (2019). Stratejik Uyumlaşma Olgunluk Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12 (3), 361-383. DOI: 10.25287/ohuibf.542171. Makale linki: dergipark.org.tr.

Şencan, H. (2005). Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik. Seçkin Yayıncılık, Ankara. (Ölçeğin geçerlik analizlerinde referans alınan metodolojik kaynak.)

Stratejik Uyumlaşma Olgunluk Ölçeği Maddeleri

Ölçek 6 faktör ve 39 sorudan oluşmaktadır. Maddeler, 5'li Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmaktadır.

İletişim (6 m): BT ve işletme birimleri iletişim temsilcileri ne kadar etkili kullanılmaktadır?

Yetkinlik/Değer (7 m): BT'nin kuruma yaptığı katkıların ölçümü amacıyla ne tür süreç ve metrikler kullanılmaktadır?

Yönetişim (7 m): İşletme Birimleri BT Stratejik Planlama Çalışmalarına Katılıyor mu?

Ortaklık (6 m): BT'nin stratejik planlamadaki rolü nedir?

Kapsam (6 m): Temel BT sistemlerinin kapsamı nedir?

Yetkinlikler (7 m): Kurumunuzun değişikliklere karşı tutumu nedir?

ARABPSYCHOLOGY.COM